

NÉPÜNK

KESZTŐSÉGI ES KIADÓHIVATAL:

ORADEA
Strada Iosif Vulcan No. 4.
Telefon: 440

ZSIDÓ HETILAP

Főszerkesztő: WASSERSTROM SÁNDOR
Felelős szerkesztő: LEITNER ZOLTÁN

ELŐFIZETÉSI ARAK:

Belföldön: Egész évre hitkozségeknak és vállalatoknak 500 Lei, magánosoknak 260 Lei,
Külföldön: 4-2 Dollár, Kc. 120-80,
P. 25-15, S. 30-20, Dinár 200-150.

Mi lesz veled zsidócska?

Hans Fallada nagy port vert regényének címe jut eszünkbe, amikor mérlegetlünk azt a helyzetet, amelyben ma a romániai zsidóság leledzik.

Mi lesz veled emberke? — ez a regény címe és ma ez a mi való életet revelláló regényünk változott címe is lehetne:

Mi lesz veled zsidócska? Szabatosabbban: mi lesz velünk, velünk, zsidócskával, künn a falvak elhagyatott súlyos életküzdelmében és a városok lármás uccáinak testet és lelket öb taposómalmában.

Mi lesz veled zsidócska, most, amikor megint mérkőzés előtt áll a nagypolitika és jelszavak szédítő árájában, ott állsz egyedül és magadra hagyottan, nem tudván hirtelen, hogy melyik párt mézes-mázos csábszavára add le szavazatod. Ma már nem érvényesülhet a régi elv: rólunk, nélkülünk határozzanak.

Jön majd a Magyar Párt és az ismert recepttel, nyelvi egységéről beszél. Meg a kölcsönös sorsról, melyben itt Erdélyben élünk. De erről már meg alkottad véleményed zsidó testvérem, aki ha tétovázól is, most az asszimiláció tragédiájának gigászi összeomlásában, jól tudod, hogy a mimikri életnek, a beolvadásnak, semmi logikája nincsen.

Azután jönnek majd a román pártok. A nemzeti parasztpárt is hivatkozni fog a „fegyverbarátság” amely valóban fennállott, de amelynek értéke, súlya, fénye és ereje, — elkopott a politika mindent megörlő taposómalmában. Hol van a nemzeti parasztpárt jóindulata és intenciójának nemessége, attól a messzire eső ponttól, amelyet a Vaida kormány legutóbbi ténykedései illusztráltak legjobban?

Vagy a többi pártok? Talán a Fildermannék pártja, amely oly közel áll, a ma uralomra jutott liberális párthoz? Annak, ugyszólván csupán függvénye. E percben nem tudjuk, hogy nem-e lenne lehetséges egy okos és józan kollaboráció? Mert hiszen a liberális párt sarkalatos programja, az antiszemilizmus elleni küzdelem és annak minden áron való megvalósítását hirdeti maga, Duca miniszterelnök is. Ugy érezzük, hogy komolyan gondolja, részben külföldi nyomásra, részben a belső konszolidáció érdekében. A szélsőséges antiszemita pártokat megfélemezi majd és ezért, úgy érezzük, hogy nem lehet nagy idegenkedéssel fogadni egy esetleges választási kartelt, a liberális párttal sem. Bár a legújabb hírek szerint Duca kijelentette, hogy kisebbségi pártokkal nem köt paktumot.

Last but not least: a Zsidó Párt! Be kell valljuk, e percben készületlenül találtuk a kormányválság a pártot. Nem dolgozott a jövő érdekében, elhanyagolta a céltudatos munkát, a harcra való előkészítés feladatát, a „béke” idején, így most széjjelszóródott csapatait nehezen tudja a harcvonalba küldeni. A választási harcok nehéz és idegörlő küzdelmében. Tulsok a személyi ellentét, a vezérségi elhivatottság egymással szembeni kétségbevonása, meg ezernyi más ok; ami

a párt helyzetét e percben oly nehéz teszi. A parlamenterek sem végezték el oly elánnal a munkát, ahogy azt a zsidó tömegek jogosan elvárták volna tőlük.

Itt állunk a nagy harc előtt, dezorganizáltan, elhagyatottan, csábításoknak kitéve, pártok, leplezett, vagy leplezetlen egyéni

tülekedések harci tűzében és egyelőre, nem tudunk egyebet vallani, mint meggyőződésünk szavát hallatni, amely így ad választ, a felmerült kérdésre:

Vajjon mi lesz velünk? — Mire várjunk? Rövid az idő, de reméljük, hogy a józanság ezuttal sem hagy el bennünket és megtaláljuk majd azt az utat, amelyen haladnunk kell: a zsidóság nagy általános érdekeinek védelmére!

Duca szerint:

A liberális párt nem köt paktumot a kisebbségekkel

Az Unirea Evreilor Roman teljesen passzív magatartást tanúsít. — A Zsidó Párt szintén passzivitásban óhajt maradni?!

Cluj. A közelgő választásokkal kapcsolatosan felkerestük a Zsidó Párt erdélyrészi tartományának ügyvezető elnökét, dr. Klein Miksát, aki kérdéseinkre a következőkben válaszolt a Zsidó Párt állásfoglalását a küszöbön álló választások tekintetében:

— Mit tett a Zsidó Párt az egységfront létrehozása érdekében?

— A nyár elején Brassóban megtartott gyűlésünkön indítványomra azt a határozatot hoztuk, hogy bármilyen áldozatok árán is, megteremjük az antiszemilizmus elleni zsidó egységfrontot!

Ennek eredményeképpen Bukarestben e hó elején nagyobb értekezletet tartottunk dr. I. Niemirover főrabbi-szenátor elnöklete alatt, amelyen az összes zsidó szervezetek képviselői megjelentek. Három UER, három Zs. P., dr. Aurel Weiss és egy pártönkivüli, lovag Anhauch (Cernaufi), valamint a bukaresti hitközségi elnök vettek részt az értekezleten.

A bizottság összeült és három napi szenvedélyes vita után eredmény nélkül oszlott fel. Csak „Stillstand”-ot teremtettünk arraneve, hogy legalább a sajtóban szűnjenek meg a további marakodások.

A bizottság munkája személyi kérdéseken

bukott el, de a két fél ideológiai ellentéteit sem tudták közös nevezőre hozni.

Közben jött a kormányválság!

Mivel a jelenlegi heves választási küzdelmek antiszemita jelszavak jegyében fognak lezajlani, hiszen a nemzeti parasztpárt is átvezetett antiszemita vizekre (lásd a „Patria” legutóbbi számát), két kérdés merülhet fel:

1. Vegyünk-e részt egyáltalán a választáson? Vagy passzív magatartást tanúsítva, kapcsolódjunk ki a küzdelemből?

2. Ha igen: akkor hogyan? Másokkal kollaborálva, vagy egyedül?

Egyelőre az a helyzet, hogy mivel a belső egységfrontunkat kialakítani nem tudtuk, ezért csak önállóan vehetünk részt a választási küzdelemben, mert Duca kormányelnök a tárgyalások során kijelentette, hogy kisebbségi pártokkal nem köt paktumot.

A Zsidó párt egyrészenek az a véleménye, hogy tekintettel arra, hogy a pártok a Zsidó-Pártot mint politikai pártot igyekeznek feltüntetni, a párt vonuljon ideiglenes passzivitásba.

Lapzártakor még folynak Bukarestben a tárgyalások, amelyek eredményéről legközelebbi számunkban fogunk beszámolni.

Cuza az engedelmesség megtagadására szólítja fel a hadsereget.

Antiszemita atak a Duca kormány ellen

— A Vaszgárda is munkában. —

Bukarest. Örömmel regisztráljuk, hogy Duca kormányralépésének első napjaiban igyekszik megfelelni azoknak a várakozásoknak, amelyet az ország felzaklatott nyugalma polgársága hozzá fűzött. A „vaskéz” politikájával lép fel az antiszemita alakulatokkal szemben és uralmának első óráiban beállította már a cuzisták legmégesebb hangu organumát, a „Calendarul” megjelenését.

Az évtizedeken keresztül dédelgetett, szubvencionált és támogatott antiszemita szervezetek, amelyek különösen a Vaida uralma alatt tettek nagy jelentőségre szert, természetesen most mindent elkövetnek a kormány politikájának ellensúlyozására és hihetetlen erőket mozgatnak meg céljaik keresztülvitele érdeké-

ben. Különösen most tobzódik vészes lendülettel antiszemita agitációjuk, hogy a közeli választások előtt, sikerüljön mennél több mandátumot maguknak biztosítani. Cuza hivatalos lapja szószerint a következőket közli: „Az új kormány nem fog tudni megoldani egyetlen problémát sem, amely a román nemzetet közelről érinti. Románia olyan kormányt akar, amely megtisztítja az országot a zsidó parazitáktól és amely nem fogja kielégíteni a genfi zsidó bankárok igényeit. A keresztény liga nem fegyverkezik le, hanem fokozott erővel harcol a Románok-Romániájáért”.

Ezek azonban csak az enyhébb hangok. Ha van is benne demagógia, még nem lépi át a megszokott határokat. Cuzák azonban nem

állanak meg ezen a ponton és olyan harci eszközökkel soroznak be politikai fegyvertárukba, amelyek a végső veszély felé sodorhatják egész Romániát.

Cuza szózata a hadsereghez: Tagadjátok meg az engedelmisséget!

Eddig legalább Cuzaék és az antiszemita szervezettek, ha gyakorlatukban nem is, de sajtójukban nem tagadták meg az állam alkotmányát és jogrendjét és látszólag éppen ezeknek védelmében szálltak síkra. Az álarc azonban má már lehullt. A cuzisták igazi céljai félreérthetetlenül megmutatkoztak. Nem a jog és nem az alkotmány, de még nem is a rend, a nyugalom és a tömegek érdekei a fontosak, hanem az *anarchia*, amelynek érdekében minden keresztyűgázolnak. Románia legnagyobb ellenségei sem kívánhatnának maguknak jobb segítőitársat, ha az ország életére és biztonságára akarnának törni, mint Cuzaékat, akik új politikai szisztémájukkal az ország legfőbb tekintélyét, legerősebb bázisát, a hadsereget aknázzák alá izgató propagandájukkal.

Hivatalos lapjukban felidézük az 1906-os romániai eseményeket, amikor a tisztikar olyan parancsot kapott, hogy még sortüz és vér árán is fenn kell tartania a rendet. Ennek dacára is azonban egy fiatal hadnagy lábhoz vezényelte katonáinak fegyvereit és megelőzte a vérontást.

Cuza azonban nem hiába idézi fel a történelmet és nem kendőzi el szándékait, hanem nyíltan kimondja: *„Amint 1906-ban is akadt egy bátor tiszt, aki nem teljesítette a parancsot és még sem történt semmi baja, úgy biztosan hisszük, hogy ma még több tisztet fogunk találni, akik meg fogják tagadni az engedelmisséget, ha ellenünk vezénylik őket. Mert ezeknek a tiszteknek ma sem szabad, hogy bántódásuk történjen“.*

Az álarc valóban lehullott. Cuza megtagadta az alkotmányt és megtagadta a királyt, a hadsereg legfőbb urát, és a parancs megtagadására szólítja fel a tisztet. Mindenki más kényszermunkát kapna az ilyen kijelentésekért és joggal. Mi fog történni azonban Cuzával? Aki ezzel a kijelentéssel egyuttal azt is mondja: Az állam én vagyok! És mindenki más csak bitorolja az uralmat.

A vaspárda rohama Csernovitzban.

Csernovitz. A „Csendárul“ betiltása a Vaspárda körében országsszerte általános izgalmat keltett és a pártvezetőség demonstrációra hívta fel tagjait. Az elmúlt héten Csernovitzban rendkívül éles összelüzésre került sor az egyetemi diákság és a karhatalom között. A diákság többször áttörte a kivezényelt csendőrkordont, amelynek azonban semmi komolyabb következménye nem történt. Mind össze talán annyi, hogy Ameli Monta őrnagy súlyos sérüléseket szenvedett és több rendőrfelügyelő és detektív megsebesült az összetűzések során. A diákságnak azonban semmi baja nem történt. A rendőrség letartóztatásokat nem fogantatott.

A pellengére állított tiszték.

Hirt adtunk már a november 5-én lezajlott csernovitzi antiszemita tüntetésekről, amelyet a karhatalomnak sikerült felosztatnia és helyreállítani a rendet. A Cuzisták hivatalos lapja, az „Apărerea Națională“ éles támadást intéz a román hadsereg ellen, amely ahelyett, hogy az ország határait védné meg, a kommunistákat és zsidókat veszi pártfogásába. „Niculescu őrnagyot és a többi tisztet majd még felelőségre vonjuk ezen tetteikért. Eljön az idő, mikor úgy nézünk majd rájuk, mint a kutyákra. Az akasztófák már készen állnak a zsidók és az ő számukra.“

— **Kiéleződött az ellentét Cuza és Codreanu között.** A két legnagyobb romániai antiszemita párt, Cuza és Codreanu vezetése alatt már régebb idő óta egymás ellen fordult és ez a harc most, hogy ezen két párt fúziója csődbement, teljesen kiéleződött. Codreanu lapja éles támadást intéz egyik legutóbbi számában Cuza ellen, amely így végződik: „Ezen ország ifjusága számára, kik a demokráciáért küzdünk, Cuza meghalt. Meghalt úgy a mi számunkra, mint az ország számára.“ Természetesen Cuza nem hagyta ezt szó nélkül és lapjában élesen visszavág Codreanunak.

Magyarország egyetemi városaiban felujultak az antiszemita tüntetések

Budapest után Debrecen, aztán újra Budapest és Szeged, műegyetem és bölcsészeti, orvosi szak és jog-sorban mindenütt rá került már az elmúlt napok alatt az antiszemita tüntetésekre és verekedésekre a sor. A budapesti antiszemita sajtó természetesen mindenütt kísüli, hogy a zsidók provokálták a keresztyén egyetemi hallgatókat, ezt azonban már a verekedők sem hiszik el nekik.

Hétfő délelőtt Budapesten az összes egyetemeken tüntetések zajlottak le és a bölcsészeten nyilas-keresztes röplapokat is osztogattak. (A magyar kormány ugyanis nem engedte meg a horogkeresztes jelvény viselését és a magyar náci emiatt nyilaskeresztes jelvényt hordanak). A közgazdasági egyetemen olyan nagy volt a tumulus, hogy egy keresz-

tény diákot vertek véresre az antiszemita egyetemi polgárok. Az egyetemek körül mindenütt rendőrszolgálatok cirkálnak, az egyetemeken belül azonban emiatt vígan folynak a verekedések. Több egyetemen a rektorok csak úgy tudták helyreállítani a rendet, hogy bezárták az előadást és bezárták az egyetem kapuit.

Szegeden is hétfőn reggel robbantak ki az antiszemita tüntetések, de már napokkal ezelőtt készültek rá. Az orvosi szakon kezdődött el a zsidózás és a diákok követelték a zsidó hallgatók távozását. Tüntetés volt a jogi fakultáson is, ahol ugyancsak eltávolították a zsidó hallgatókat.

Eddig még semmi komolyabb intézkedés nem történt a további rendezavarások megfékezésére.

Teitelbaum károlyi főrabbi kapta a szavazatok többségét a chuszi főrabbi-választásnál

— Uj választásokat irnak ki —

Chuszi tudósítónk jelenti: E hó 19-én tartották meg Chuszon a főrabbi-választásokat, amelyek már hosszú hónapok óta foglalkoztatják a zsidó közvéleményt. A választás mindvégig izzó atmoszférában folyt le és nagy tömegek várták az eredmény kihirdetését.

A jelölő listán a károlyi, ungvári és pápai főrabbi szerepeltek és általános meglepetést keltett, hogy a károlyi főrabbi nyerte relative a legtöbb szavazatot.

E szerint a károlyi főrabbi 191 szavazatot kapott, amely a leadott szavazatoknak 39%-át teszi ki, az ungvári rabbi 171 szavazatot (35%) és a pápai rabbi 126 szavazatot (26%) kapott a választások során.

A választások azonban nemhogy pontot tettek volna a chuszi főrabbi kérdésére, de jelentékenyen kiélezték a problémákat. Mert az alapszabályok úgy rendelkeznek, hogy csak az tekinthető megválasztott rabbinak, akire a szavazóképes tagok 75%-ának voksát kapja. E választások során azonban egyeiken jelölt sem érte el még megközelítőleg sem ezt az arányszámot, úgy hogy elkerülhetetlen az újabb választások kiírása.

A második választás azonban a szavazatok mennyisége tekintetében nem fog különbözni az elsőől, csak annyiban, hogy amíg az első választáson a szavazásra jogosult ta-

gok 75%-ának kellett megjelenni, addig a második választáson a szavazásra jogosultak 51%-a is elegendő a választások érvényesítéséhez, de egyébként a leadott szavazatok ugyancsak 75%-ának kell a megválasztott főrabbiára eszen.

Jelen esekben a kibontakozás tehát csak úgy birna lehetőséggel, ha a három párt közül legalább kető egyesülne. Sajnos azonban az ellentétek a választók között olyan nagyok, hogy nem egész valószínű, hogy ilyen fúzió létrejöhessen. Ha azonban a második választás is eredménytelenül végződné, akkor teljesen homály fedí, hogy miként sikerül majd megoldani a chuszi főrabbi kérdést. Az alapszabályok ugyanis nem intézkednek afelől, hogy mi történjen, ha a választások másodszor is eredménytelenül záródnak.

Belföldi hírek

A Tára Noastră egyik legutóbbi számában azt írja, hogy Románia eddig 150.000 német menekült zsidót fogadott be. A miniszterelnökség nyilatkozatot adott, melyben alaplatannak minősíti a Tára Noastră ezen tendenciósusan beállított híradását. — Hitlerista propaganda miatt, három hónapra ki van tiltva Ausztriából a „Kronstädter Zeitung“ című brassói német nyelvű újság. — November 16-án volt kitűzve Bukarestben, a kórházak küllagjai részére a vizsga, amelyre néhány zsidó orvos is jelentkezett. A keresztyén jelentkezők kijelentették, hogy amennyiben a zsidókat is levizsgáztatják, úgy ők nem vesznek részt a vizsgán. Dr. Niculescu professzor azonban nyilatkozatot adott ki, mely szerint őt nem érdekli a vizsgára jelentkezettek vallása és nem érti, hogy miért ne tarthatná meg a zsidók miatt a vizsgát. A vizsgázók tudomásul vették a professzor választát, azonban a vizsgát elhalasztották. — A fálticeni törvényszéken november 6-án tárgyalták Cuza bűnügyét, amit tiltott uniformis viselés miatt indítottak ellene. A törvényszék felmentette Cuza-t a vád alól, mivel nem talált jogcímet elítélésére.

— **Az Erdélyrészi Palesztinahivatal (Timișoara IV, B-dul Berthelot 4) közleményei.** Az Erdélyrészi Központi Palesztinahivatal újból figyelmzett mindenkit, hogy senkinek nem áll módjában akár ügynök, vagy utazási iroda úján, még turistáknak sem a Palesztinahivatal megkerülésével az Erecbe kijutni. Ez alkalommal megemlítjük, hogy a Brih Hanoar Hamizrachi sajnálatos turista akciójával kapcsolatosan konkrét panaszok érkeznek hozzánk, amelyben tőlünk kérjük jogos igényeik orvoslását. Mi annak idején mindenkit óva intettünk ilyen akcióban való részvételtől és az ebből eredő mindennemű felelősséget ezáltal is elhárítjuk magunkról.

HETI GLOSSZÁK

Az orosz szovjet „zsidó” nyomora nem bír tovább hallgatni

Néhány héttig, illetőleg hónapig hallgattak a körünkben élő új társadalmi berendezést hirdető pionírok. Elhallgattak arra a nagy ügyre, amelyet Hitleréktől elszenvetkedtek és ennek alapján az egész világon. De most már felültek megint fejüket és hirdetik téveszméiket. Kibujtak az odukból, a keskeny sikátorok mélyéből és hirdetik újból, hogy ez a mai társadalom „rohadt” és éles „dialektikával” (a kedvenc vesszőparipa) bizonyítani igyekeznek, hogy minden rossz — ami nem hirdeti az Ezzmét. És minden rossz és minden téves és minden hibás, mert hiszen azok nem állanak szolgai módon elibük, hogy hirdessék azokat a téveszméket, amelyeknek annyit alkát köszönheti a zsidó nép.

Ezeknek, illetőleg elsősorban ezeknek álljon itt az alanti kis híradás, az általuk hirdett földi paradicsomból. Ezeknek és mind azoknak, akik még úgy hiszik, hogy „odaát” a Dnyeszteren túl: gyönyörű az élet. A párisi „Solém Aléchem” klubban a napokban előadást tartott Harry Lang, aki a new-yorki „Forward” című lap szerkesztője. Lang, a prágai cionista kongresszuson vett részt és utána elutazott tanulmányútra a szovjeibe. A szovjetoroszországi zsidók helyzetéről beszélt ezen az előadáson és többek között azt mondta, hogy most már sokkal szabadabban nyilatkoznak a leningradi, moszkvai és ukrainai zsidók az ottani állapotokról, mint néhány évvel ezelőtt. De ezt nem annak kell betudni, mintha a gondolat, beszéd és irás-cenzura bármit is enyhült volna. A denunciansok serege sem lett kevesebb, a GPU is épen oly egyelesen működik, mint régebben. Csak hogy ma már a nyomor és elkeseredés olyan okot ért el, hogy már nem bírják tovább és merik, úgy gondolják, hogy nincs mit veszítsenek, elmondják rejtett helyzetüket. A nyomor most már nem csak a deklaszáltak között dühög, hanem azok között is, akik fél vannak a „termelő” közé. Az éhség és a nyomor retentív módon dühög és naponta fordulnak elő esetek, amikor zsidók feifordulnak az éhségtől.

Valamivel jobb a helyzet Ukrajnában, meg Krímen, mint a nagy városokban, de az államnak leadandó részesezés, a szomszédok agyúsága, az állami hivatalnokokkal való örökös orszalkodás, elkeserítik életüket. Biro-Bidsan pedig, mely a háborus veszélyekkel teltet mandzsu határon van, elvesztette teljesen jelenlétét és nem is beszélnek róla. A legtöbb

angwill Israel:

A „Koved”

Reb Slajme Halperinről már városszerle beszégették, hogy involvens.

Vagyona, nagy vagyona ugyan sohasem volt, viszont mindig jó üzleteket kötött és ezzel tisztességesen keresett is. Utolsó vállalkozásai azonban sehogy sem sikerültek. A társaságra, melyet hadseregnek szállított, rávetették a kaszárnyaépítésre színlén. S a vasútépítésre, ha nem fizetett is rá, viszont keresni sem keresett rajtuk.

Az emberekkel szemben azonban Reb Slajme megőrizte a látszatot, annak a látszatát, hogy még mindig gazdag ember. Ugy tett, mintha mi sem történt volna a zsinagógában, utcán, otthon mindenütt úgy viselkedett, mint azelőtt.

Az embereket azonban nem lehetett félrevezetni. Mindenki tudta, hogy Reb Slajmenak már a torkán a kés. De sokan hitték, hogy az, ahol egyszer nagy volt a gazdagág, ahonnan még lehet élni a vagyoni romjaiból is.

Reb Slajme Halperin vagyona azonban már romjai is alig voltak. Ennek ellenére firtette rendületlenül a kultuszadóját és úgy osztotta az alamizsnát, mint az gazdag ember szokott illik.

Megtörtént, hogy egy ízben, amikor a nagógában gyűjtést indítottak jótékony célra,

HUSVÉTI CUKOR

כשר של פסח

Miután ez évben csakis a mi gyárainkban lett gyárva orthodox kóser husvéti cukor a cluji ORTHODOX KÖZPONTI IRODA felügyelete mellett és HECHSCHERJÉVEL ellátva, felhívjuk az érdekeltek figyelmét, hogy gyárainkban már készen van a HUSVÉTI CUKOR minden fajtában.

Érdeklődők forduljanak közvetlenül hozzánk, vagy minden városban levő képviselőinkhez.

„DANUBIANA”

FABRICI ȘI RAFINERII DE ZAHĂR S. A. R.

BUCUREȘTI

Str. Calmatei No. 5.

odavándorolt zsidó már visszatért és hajmeresztő dolgokat mesélnek az ottani borzalmas állapotokról. Az „Emesz” en kívül és más szovjet-hivatalos orgánumon kívül, senki sem veszi már komolyan ezeket a terveket. A biro-bidsan-i projektum, mint egy szappanbuborék, elszállt. Ez a vélemény a nagy kolonizációról a szovjet zsidó köreiből és ez a véleménye a new-yorki zsidó újságírónak a nagy „paradicsomról.”

A másik „paradicsom.”

A vörös helyett: a barna. Ahol már nem is akarják elhárítani velünk, hogy a mi érdekünkben dolgozzunk. Ezek nyíltan kimondják, hogy — ellenségek. Nyíltan megmondják: például Heidenberg kelet-poroszországi városkában, hogy 1933 december 31-ig egyetlen zsidó se legyen a város területén. Most még 125 lélek remeg ott. De a polgármester ur szerint január elsején nem akar több zsidót látni a városban. Hogy talán tévedés volna az évszámban? Talán a XIV. vagy XV. században vagyunk? Oh nem! Mi 1933-at írunk. A „modern” repülőgépek és rádió korszakában.

Aminthogy abban a nagy ipari városban, ahol zsidók is laknak, 60—70 éves embereket hurcoltak az SS. kaszárnyákba és ott rejtetten megkínálták őket. És hogy itt is hűek maradjanak a középkori rablólovagi tradíciókhoz: hát váltásdíjat követeltek. 1000 márkától 20.000 márkáig minden összeget elfogadtak, ha a hozzátartozók azt akarták, hogy ne pusztuljon el apjuk, vagy nagypapjuk az árja szellemek kaszárnyáinak halálhörgéstől telített kazamatáiban. Rablólovagok és üldözők. Barnaingesek.

A „másik” földi „paradicsom.”

Miért oszlatja fel Hitler az internálótáborokat?

A legkényelmesebb az az álláspont, ha elfogadjuk a nemzetszocialista párt hivatalos nyilatkozatát, mely szerint a legutóbbi népszavazás olyan demonstratív erővel nyilatkozott meg a párt uralma mellett, hogy fölösleges tovább a politikai elnyomás alkalmazása. Hitler és a horogkereszt eltörülhetetlenül uralkodik a német birodalom felett. Így szól a hivatalos álláspont és aki csak a felületeket szemléli, könnyen megnyugodhat benne, ha még olyan rosszul is esik neki ez a kormányzás. De hogy valóban ilyen megdönthetetlen e Hitler kormánya és ténylegesen nem szükséges-e tovább a politikai elnyomás, a zsidók társadalmi és gazdasági elszigetelése? Annak igazolásául szolgáljon itt az a hír, hogy a megsemmisítő népszavazási győzelem után, a Hitler kormány sorozatos további letartóztatásokat fogantatott volt kancellárok és egyetemi professzorok között, akik szintén nem hajtották meg bárányi megadással fejüket Hitler uralma előtt.

És midőn a mindenható párt még ilyen apró tüszurásokra is érzékenyen reagál, akkor, épen akkor jelentik, hogy Hitler hatalmi fölényből feloszlatja az internálótáborokat. Ahol a német és zsidó ellenzéki szellemek legnagyobbjai vannak.

Azt hisszük mindenki egyetért tehát velünk abban, hogy Hitlerék eljárását nem fűzi valami szoros logikai lánc össze. De hozzá kell szoknunk végre ahhoz, hogy a történelmet nem épen a logikus erők irányítják. Így aztán egymásnak homlokegyenest ellentmondó valóságok is megtörténhetnek egy időben. És ha

a hitközség tagjai elhatározták egymás közt, hogy Reb Slajmet megkímélik attól, hogy adnia kelljen, tőle nem kéretek.

Amikor másnap Reb Slajme találkozott az utcán az adománygyűjtővel, kemény hangon rászólt:

— Mi dolog az, hogy rólam megfelekedtetek?

A másik zavarában csak hápogott, majd elpirult, majd elfehéredett, nem tudta mit feleljen. De aztán egy társa kíséretében felkereste Reb Slajmet, aki igen számottevő összeggel járult hozzá a gyűléshez.

Reb Slajme nem engedett büszkeségéből egy jótányit sem s kényszerítette a város lakosságát, hogy benne tiszteljék továbbra is az előkelő gazdag embert.

Egyszer ismét olyan emberek keresték fel Reb Slajmet, akiknek sürgős célra kellett gyűjteni. Jeruchom, a templom szolgálja azt állítja, hogy látta, amint megjelenésük után a szolgáló a hátsó lépcsőn leosont az ezüst gyertyatartókkal, utját a zálogkölcsonzó felvette, és onnan a gyertyatartók nélkül érkezett haza. Tény azonban, hogy Reb Slajmehoz ez alkalommal sem jöttek hiába kérti.

Jeruchom a templomban elmesélte, amit látott és elbeszéléséhez a házasságközvetítő hozzáfűzte, hogy biztos tudomása van arról, hogy Reb Slajméknál már régen nem esznek húst. Hus akkor kerül az asztalra ha vendégek jönnek.

Jakob Smul, az ügynök, nevetve jegyezte meg:

— Hallod-e ez tuzás. Lehet, hogy Reb Slajme most valóban nem áll valami fényesen, de hogy husra ne telhessen neki, olyan rosszul nem mehet a sora. Bár csak mi élhetnénk olyan jól, amilyen jól ő él.

Jakob Smul még csak nem is sejtette, hogy milyen rosszat kíván ezzel önmagának. Mert Reb Slajme ebben az időben már nem csak húst nem evett, de jóformán nem evett egyebet sem, Reb Slajme egész egyszerűen: éhezett.

A hitelezőivel kiegyezett. Megigérte, hogy kifizeti tartozásainak egy kis százalékát, de annyi pénzt sem tudott összehozni, amennyi ennek az ígéretének a beváltásához szükséges lett volna. S ekkor Reb Slajme Halperin egyezséget kötött az éhséggel.

Sohsem volt nagyevő, de azért volt, amit szívesen evett. Keveset, de jót: ez volt az elve. Nemcsak evésben. A dohányzásban s az ivásban is. A legjobb fajtájú cigarettákat szívta. S a pincéje régen, kitűnő borral volt tele.

Harminc esztendőn át minden nyáron elutazott családjával Reb Slajme pihenni. S most nem mehetett. Ez nagyon nehezére esett neki. Az embereknek azonban azt mondta, hogy az orvosai tanácsára tölti otthon a nyári hónapokat. A valóságban persze mindez másképp volt. Az orvosok éppen ebben az esztendőben ta-

igaz, hogy Hitlerék valóban felosztják a közel negyedmillió internálótáborokat, ebben senkinek sem szabad a győzelmi fölényt látni, hanem egy ügyesen végrehajtott taktikai sakkhuzást csupán.

Hitler kénytelen felosztani az internálótáborokat. Kénytelen, mert gazdaságilag nem bírja finanszírozni és kénytelen, mert az egyre erősödő belső politikai nyomás is türehtelenné válik. Valószínűleg azonban a táborokban sem uralkodik békés nyugalom az internáltak között. Így aztán a valóságban nem győzelmi gesztus van az internálótáborok felosztása mögött, hanem egy belső kényszer, egy szükségszerű és elkerülhetetlen visszavonulás, amelyet a német tömegek kényszerítenek ki a nemzetiszocialista kormánytól.

Nem kell tehát azt hinni, hogy valóban konszolidálódott Hitler uralma, sőt ami sokkal közelebbfekvő — fokozatosan gyengül és kicsuszlik lába alól a talaj, még a fajnemes germán-árják országában is...

A budapesti atrocitások.

Az „örök rovatnak“ egyik kimaradt láncszeme. Sokszor irtunk a magyarországi atrocitásokról. Elkéseredett, szomorú hangon. Azután örömmel és felszabadultan: a nyugalom miatt, amely a Gömbös-éra alatt, ugylátszott, stabilizálódott. Örvendtünk neki, elsősorban a zsidók és másodsorban a magyarság érdekében. A nyugalom rövid időszaka volt. Erélyes kéz volt, mely ott Pesten rezideált. És most? ... Verés Debrecenben. Verés Ujfaluban. Verés a pesti egyetemeken. Ujból véresfejű, elájult, kórházba vitt zsidó diákok. A kormányzat hallgat. Nem elég erélyes. Hol van Gömbös kemény ökle? Miért csak jelzi, hogy „fogunk...“ Miért a „fogunk.“ És miért nem azonnal, ahogy a kommunistákkal szokták, meg a többi rendbontóval?

Nem elég az orosz pokol? A német irtózat? Most jöjjön a magyar is hozzá. Nem hisszük, mert nem akarjuk hinni. Legalább legyen egy-egy folt, ahol még viszonylag élhetünk nyugodtan, halálfélelem nélkül.

A szomszédországbeli zsidóság érdekében is, csendre volna szükség az egyetemek auláiban Magyarországon.

Csendre és rendre. Amire Gömbös miniszterelnök eddig oly büszke volt. Miért ne legyen továbbra is büszke? És joggal? Miért?

A „törtelők.“

Az üldözések szomorú feljegyzése után, mi köve/kezhetnék egyéb, mint hogy mi zsidók — bűn nélkül valók vagyunk! Hát ez sem igaz. Mert mi is teli vagyunk kicsinyes emberi hibákkal. Ami például most kezdődik, vagy kezdődött a belpolitikai életben, az szintén fájdalmas. Az a tülekedés, az a törtetés és csörtetés egy kis „koved“ után, az degusztáló és émelyítő. Például Nagyváradon: az esetleg bekövetkező városi comisia interimare-ra való jelölés körül. Ahogy ott igyekszik egy-egy

nácsolták neki, hogy utazzék el, mert Reb Slajme egészsége bizony leromlott az utolsó időkben...

A ruhája tiszta volt és rendes. De már meglátszott rajta a kefe nyoma. S a szükség minden oldalán benyomult a házába s otthonossá lett benne. Rányomta bélyegét az arcokra, a ruhákra, a butorokra.

De Reb Slajme Halperin büszke magartartása mit sem változott. Azt megtörni nem lehetett.

Első volt s első maradt minden hitközségi ügyben és a város társadalmi életében is megtartotta azt a helyet, amelyet még akkor foglalt el, amikor még jól ment dolga. Gazdag és előkelő férfit volt ő a közéletben még mindig, ámbar egyetlen fillért sem mondhatott magáénak. De hiszen azelőtt sem a zsebének köszönhetette előkelőségét, hanem a gondolkodásának, a viselkedésének, az egész lényének. Előkelő volt, tetőtől talpig.

S az is maradt élete végéig.

Becsületéből, az emberek becsüléséből, abból, amit a zsidó így nevez: koved, abból Reb Slajme nem engedett. A többivel pedig nem törődött.

Néha jó üzleteket csinál az ember, máskor meg rosszakat. Ahoz azonban senkinek semmi köze, hogy otthon, lakásunk falai között hogyan élünk, mit eszünk, mit iszunk.

ember. Illetőleg egy ember. Nagyon izléstelen. Nagyon szomorú. Nagyon kellemetlen. Mert hiányzik az emelkedettség, a közért való l'art pour l'art való törekvés. Csak a hiuság van meg. A kicsinyes hiuság. A gyerekes kapaszkodás, aminek eredménye lesz: hogy minden józan ember elfordul attól a párttól, amelynek zászlójára eddig oly örömmel esküdött. Zsidó hibák, zsidó bűnök.

Vajjon ki lesz, aki ezeket is lenyesse?

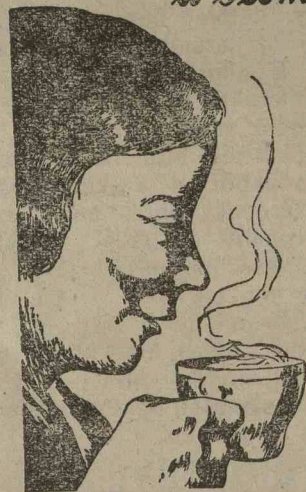
A tolerancia mintaképe.

Annai elkésérítő, zsidóknak fájó hír után jölesik megírni, hogy van még egy kis megértés a világon. A lublini cáddik halálát a hivatalos lengyel rádió is közölte az egész világgal, meleg parentáló szavakkal. (Ellentétben a budapesti rádióval, amely előszeretettel közli Hitlerország híreit és semmi „zsidósat“). A lublini tanügyi inspektor a temetés napjára általános iskolai szünetet rendelt el (a nem-zsidó iskolák számára is.) Kis gyászünnepélyt is tartott minden iskolában és részt vettek a temetésen is. A zsidóság százezreinek gyásza mellett jól eset a lengyelországi zsidóságnak, hogy a nem-zsidó világ is meggyászolta a nagy cáddikot. Aminthogy a cionista tornaegylet 200 atlétája is ott állott a jesiva bejárata előtt, hogy tiszteletét lerójjá. Varsóban, a temetés napján országos sportünnepély lett volna. Lemondták a temetésre való hivatkozással. Meg azért is, hogy rendfenntartásban segédkezzenek a hatóságoknak. Közülük mondja az egyik: „A Mi rabbink is volt, a mi apánk is. Hiszen még a legutóbbi Szimchat-Tóra ünnepen is meghívott bennünket a jesivába, hogy részt vegyünk a hakofekon. Azt mondta, hogy nekünk is részünk van a

szent Tanból, és mi valamennyien a szívünkbe zártuk őt...“

Egy kis napsugár a komor felhők között...

Zó tanácsért ne menjen a szomszédba:

Amennyiben egy erős, tápláló és egészséges, de mégis olcsó tejeskávét akar elkészíteni, úgy használjon csakis

„Valódi Franek“-ot a kávédarálóval!

Goldmann Bernát

orth. kóser vendéglő Prága

II. Truhlarska 10 II. emelet.

A legnevesebb szlovákiai orth. rabbik hechserével

Palesztine Oil Industrie Schemen Ltd.-HAIFA

Schemen ételolaj -- Schemen szappan

Különböző világkiállításokon aranyérmét és I-ső díjat nyert.

Gyárt: különleges összeállítású, tökéletes minőségű

Schemen Menorah-szappant, legfinomabb

Schemen ételolajat,

valódi palesztinai olajbogyókból, Százszázalékos növényi produktum!

KNU TOCERET HAAREC!

Chanukakor minden zsidó SHEMEN olajat használjon!

Valódi shemen-zájisz

— Csak küldjenek hozzám vendégeket szombatira, — mondotta Reb Slajme — szívesen látom őket.

Szívesen látta és derekasan meg is vendégelte. Ha azonban nem küldtek volna vendégeket hozzá, alaposan kikérte volna magának azt, hogy őt az emberek, akármilyen okból is „megkimélik“. Erre neki semmi szüksege nincsen.

— Még élek! — szokta mondani. — És megkövetelem, hogy megbecsüljenek!

Igaz, tele volt adósággal: de az adóságot érette nem más fogja kifizetni, hanem — Isten segítségével — ő maga.

A házra jelzőlog kölcsönt tábláztak be. A butorokat elzalogosították. És a házi eszközöket szintén. A legszükségesebb dolgoknak is híjjával voltak otthon. De kifelé, az emberekkel szemben meg kell őrizni a régi méltóságot.

Mert minden dolog között első, legelső a becsület!

Pészach ünnepe közeledett s megkezdtek a maceszhez való liszt gyűjtését. Reb Slajme erre a célra mindig sokat áldozott, sőt ő maga, a híközségtől függetlenül is osztogatott lisztet a szegényeknek és maceszt is süttetett a számukra. Az utolsó évben erről ugyan már le kellett mondania, adománya azonban sem mivel sem volt kisebb, mint régen.

Most is, amikor felkeresték az adománygyűjtők, méltósággal teljesen fogadta őket és szeretetreméltóan.

— Tehát maceszlisztre gyűjtetek? Igen helyes. Kegyes cselekedet. Bizony — mondotta.

Ezzel eltűnt a mellékszobában.

A várakozók sóhajokkal megszakított sullogást hallottak a másik szobából. Az ajtó ismét kitért s a küszöbön megjelent Reb Slajme. Az ajkára mosolyt erőltetett. S így szólt:

— Ne vegyétek, kérlek, rossz néven, de nincs itthon aprópénzem. Nem tudtam, hogy jönni fogtok. De holnap majd elküldöm nektek a pénzt...

Az adománygyűjtők beleegyezően bólintottak:

— Tehát holnap!

Másnap, a templomszolga csak kétszer kopogtatott az ablak tábláin.

— Reb Slajme meghalt — jelentette.

S az imaházban, a kályha mögött Jakob Smul, az ügynök, aki tisztában volt a világ dolgaival, belelátott a lelkekbe, így szólt:

— Biztosan a szíve ölte meg Reb Slajmet. Szívszélütés. Gazdag emberek között ez igen gyakori.

A többiek komolyan bólogattak. Senkinek sem jutott az eszébe, hogy mosolyogjon...

HIREK

"Népünk" cikkeinek utánnyomását csakis a forrás megjelölésével engedjük meg.

Naptár 5694

péntek: Kiszlev 6, november 24.
Szombat: Kiszlev 7, november 25.

Heti szidra: וינס

Heti háftóra: ויברה יעקב

Szombat kezdete:

üzlet bezárás 4.20

gyertyagyújtás 4.28

Istentisztelet kezdete 4.33

Szombat befejezése 5.35

Felhívjuk előfizetőinket, különösen azokat, kiket inkasszánsainknak nem áll módjában felkeresni, hogy hátralékos előfizetéseiket számunkra haladéktalanul beküldeni sziveskedjenek. Külföldi előfizetőink nemzetközi postautalványon küldhetik be hátralékaikat. — Kérjük olvasóinkat, hogy nehéz munkánkban támogassanak bennünket, hogy lapunk továbbra is teljesíthesse hivatását és hogy akadálytalanul küldhessek a jövőben is címükre lapunkat. A "NÉPÜNK" kiadó-hivatala.

Vadászat a zsidó bevándorlókra Palesztinában.

Amit meghagytak az arabok — azt elpusztítja az angol gyarmatpolitika

A palesztinai kormány csufosan megszegi a Balfour-deklarációt

Jeruzsálem. — Nyugtalanító hírek érkeznek Palesztinából. Nem az arabok keltek fel újra és nem véres zendülésekről kapjuk a híreket. A rend és nyugalom látszólag helyreállt és semmi sem zavarja a zsidó építőmunkát. Az arabok hivatalos szervei is mindinkább belátják, hogy helytelen politikát követtek, midőn a zsidók ellen intézték támadásaikat és felismerék az igazi ellenségüket: az angol gyarmati imperiaлизmust.

És épen ezen a ponton tárnak fel újabb szakadékok és nőnek újabb és nehezebb akadályok a palesztinai zsidó bevándorlás elé. A jaffai véres zendülések óta ugyanis olyan vadászat indult meg az angol hatóságok részéről a palesztinai zsidó bevándorlók ellen, amely példátlanul áll a mandátum elnyerése óta.

A palesztinai fő kormányzó legutóbbi nyilatkozatában olyan kijelentést tett, amely nyílt megszegése a Balfour-deklarációnak és mandátumban aláírt kötelezettségeinek. A kormányzó ugyanis azt állította, hogy gondoskodni fog, hogy a zsidók és arabok jelenlegi népességi arányszáma (3½:1), ne változzon meg. A zsidó szervezeteknek pedig arra a bejelentésére, hogy jelenleg 20.000 munkaeörfő van szükség a zavartalan építés céljaira, azt válaszolta, hogy foglalkoztassanak arab munkásokat. (Az utóbbi időben ugyanis a palesztinai kormány csendes jóváhagyásával jelentékeny számú arab munkás jött az országba Transjordániából). Az araboknak arra a kérdésére, hogy a bevándorolt német zsidókat is távol fogják tartani az országtól és az illegális bevándorlókat kiutasítják-e? — a kormányzó IGEN-nel felelt. A kormányzó kijelentésével miatt lázas izgalom uralkodik az egész országban.

A meginduló bevándorlási megszorítások az angol parlamentben is szőnyegre kerültek és maga Sir Philip Cunliffe Lister, gyarmatiügyi miniszter tartott nagyobb beszédet a bevándorlás megszorítása és az illegális bevándorlók kiutasítása mellett.

A miniszter szerint létféle illegális bevándorló-kategória van jelenleg Palesztinában. Az elsőhöz azok tartoznak, akik engedély nélkül lépték át a határt, míg a másik és jelentékenyebb kategória legális okmányokkal érkezett ugyan az országba, de illegálisan tartózkodik ott. Ezek a turisták, átutazók és az 1 éves tartózkodási engedéllyel rendelkező utasok. A miniszter bejelentette, hogy új hivatalokat állítanak fel, hogy pontosan ellenőrizzék az országba érkező turistákat és utasokat. Különösen nagy erővel járnak el azon turistákkal és átutazókkal rendelkező utasokkal szemben, akik nemcsak, hogy illegálisan tartózkodnak az országban, de munkát is vállalnak lakóhelyükön. A brit konzulátusokat felhívja a miniszterium, hogy minden Palesztinába utazó turistától 60 font kauciót követeljen és csak ennek letétbehelyezése után adható ki a vízum. Kivételt képeznek ez alól az 1-ső osztályú hajójeggyel rendelkező utasok. A jövőben Nansen-üllevéllel, vagy hasonló okmánnyal rendelkező személyek csak egész rendkívüli esetben kaphatnak beutazási engedélyt.

Amennyiben a palesztinai kormány valóban keresztülvizsgálja az "illegális" bevándorlók utáni vadászatát, úgy nemcsak a palesztinai, de a galuthi zsidóság is katasztrófáisan lesz érintve. Köztudomású dolog ugyanis, hogy az utóbbi hónapokban mintegy 50.000 zsidó bevándorló közül 40.000 "illegálisan" tartózkodik az

országban. De szerte a világon több százezer galuthi zsidó is készen áll a palesztinai bevándorlásra.

Veszélyben van a zsidó országépítés! Tömegkatasztrófa előtt áll a palesztinai építőmunkában elhelyezkedett zsidó munkásság, ha a zsidó, illetve a cionista fórumok nem gondoskodnak idejében, hogy az angol kormány visszavonja terveit és maradéknélkül megfeleljen mandátumának, amely azzal bizta meg, hogy minden erejével segítse elő a zsidó országépítés fejlődését.

— A zsidók — Jugoszláviában. Belgrád. — A legújabb hivatalos statisztika szerint Jugoszláviában ezidőszereint kerekén 70.000 zsidó él, amely a lakosság 0,5%-át teszi ki. A városokban a zsidó lakosság 2,88%-ot tesz ki. Viszonylagos számarányuk Bitolj-ban a legmagasabb, ahol a szejfard zsidóság a lakosság 12%-át teszi ki. Sarajevóban 7619 zsidó él (11%), Belgrádban 7906 (3%), Zágrábban 8702 (5%), Eszsegben 2445 (6%), Szabadán 3758 (3,7%), Novisadon 3135 és Ljubjanában mindössze 93 zsidó lélek. A legnagyobb zsidó hitközség Zágrábban van.

Lessing halálához. A prágai bíróság Adolf Weicher marhakereskedőt 5 heti börtönrre ítélte Lessing meggyilkolásának feloldozása miatt. Nem régen történt, hogy valaki felhívta Weichert figyelmét az uccán egy férfire, aki szerinte erősen hasonlít Lessinghez. "Hála Istennek — mondta erre Weichert — azt a zsidó barmot már levágták." Egy arra haladó munkás meghallotta Weichert kijelentését és azonnal két csattanós pofont adott számára, majd átadta a közeli rendőrszónak.

— 200.000 dollár egy Jeruzsálemben létesítendő kórház céljaira. A Csikágóban megtartott amerikai zsidó nőszervezet a Hadassa kongresszusa, amelyen 1500 delegátus vett részt, elhatározta, hogy akciót vezet be 200.000 dollár fűzésére, amelyből Jeruzsálemben egy kórházat szándékoznak létesíteni és egy orvosi központot a héber egyetemmel összekötve. A kórházban német-orvosok fognak működni. A határozat után 10 perc alatt 30.000 ezer dollárt jegyeztek a kórház-alap céljaira.

— Elkoboztak egy antiszemita brosurát Csehországban. Dr Angelo Goldstein zsidópárti csehszlovák képviselő interpellációjára az igazságügyminiszter elköbző rendeletet hocsájtott ki a "Zrcadlo Zydů" (Zsidó tükrő) című antiszemita pamphlet ellen. Az antiszemita brosurát az utóbbi időben igen széles körökben terjesztették.

— Benes miniszter a német-emigráció kérdéséről. Prága. — A csehszlovák parlamentben az elmúlt napokban Zilka képviselő (cseh egrárpárt) interpellációt nyújtott be, amelyben kéri, hogy tilták meg az emigránsoknak a politikai és gazdasági tevékenységet és a kormány szüntesse be a német emigránsok további letelepülését. Benes, csehszlovák külügyminiszter az interpelláció kapcsán többek között a következőket mondta: "A jövőben büszkeségünk lesz az nekünk, amint évtizedek és évszázadokon keresztül büszkesége volt Angliának, Amerikának, Franciaországnak és Svájcnak, hogy menedéket adunk a politikai menekülteknek. Ez egyébként is magától értetődő dolog egy olyan államtól, mint Csehszlovákia, amelynek megteremtésében saját emigránsainak is nagy szerepe volt. De államunk politikai és jogi struktúrája is megköveteli ezt. Nekünk respektálnunk kell és respektálni is fogjuk a nemzetközi politikai menedékjog alapelveit és a német emigránsok tekintetében sem teszünk mást, mint ezen alapelvekhez tartjuk magunkat."

— Hivatalos ünnepnek proklamálta Szaloniki kormányzója a Jom-Kipur-t. A kormány hivatalos lapjában az elmúlt napokban Szaloniki kormányzójának rendelete értelmében egy kommuniké jelent meg, amely Jom-Kipur-t, a zsidók legnagyobb ünnepét, hivatalos munkaszüneti ünnepnek nyilvánítja. A határozat értelmében Jom-kipur napján épen úgy zárva kell tartani minden üzletet és szünetelnie kell a munkának Szalonikiban, mint a többi hivatalos ünnep alkalmával. Ez az első eset, hogy egy keresztény állam hivatalos ünnepé proklamálta Jom Kipur-t.

Az én talpam Okmatalp!
Kevés pénzért soká tart.

PALMA

OKMA

tartóstatp
nem árik át,
tartóssága
csodával határos

Ezt kérje!

— Ruszinszkó kormányzója az antiszemita uszítás ellen. Ungvár. A Ruszinszkóban megjelenő orosz nyelvű lapok, valamint a cseh "Podkarpatské Hlasy" az utóbbi időben antiszemita tendenciájú cikkeket közöl állandóan hasábjain, amelyekben a köztársaság zsidóságot illojálisnak minősítik a csehszlovák néppel és állammal szemben. A zsidó szervezetek hivatalos tiltakozására Rozsypal ruszinszkói kormányzó többek között a következőket mondta: "A legmesszebbmenően elitélem a minden alapot nélkülöző antiszemita agitációt Ruszinszkó zsidóságával szemben. Mi tudjuk, hogy az itteni zsidóság loyális és ha a régi generáció, az öregek nem is beszélnek az állam nyelvét, ez nem jelenti azt, hogy nem loyálisak az országhoz. Már rendelkeztem is, hogy a zsidók elleni izgatott antiszemita cikkeket ne jelenhessenek meg. Nem fogom azt sem tűrni, hogy faji okokból bármelyik nemzetiség, vagy vallás ellen izgassanak. Gondoskodni fogok arról, hogy a jövőben a sajtóban ne láthassanak napvilágot uszító antiszemita cikkeket."

— Délafrikában is dolgoznak a horogkeresztesek. Fokföld. — A délafrikai minisztertanács alelnöke, Smuts tábornok, a cionista mozgalom egyik ismert és tekintélyes barátja, egy felhívást tett közzé, amelyben élesen állást foglal a Délafrikában behatolt "sötét és veszélyes antiszemita propaganda" ellen. Az ügyészség — írja a tábornok — több megkeresést kapott, mely szerint az ország különböző helyein antiszemita röpiratokat terjesztenek. A célja ezen akciónak az, hogy megzavarja az ország belső rendjét és nyugalmát. — Smuts tábornok végezetül óva inti az antiszemita agitátorokat és figyelmezteti őket, hogy ha felütné fejét a nyugtalanság, úgy őket fogják ezért felelőssé tenni. — Itt említjük meg, hogy Johanensburgban egy cionista népgyűlés alkalmával Grobler miniszter is felszólalt és kijelentette, hogy Délafrika zsidóságának semmi oka arra, hogy az antiszemitaizmussal nyugtalankodjon. Biztosítja a zsidóságot, hogy a kormány nem fogja tűrni, hogy Európából Délafrikába is áthurcolják a fajgyűlöletet és terjesszék ennek mérges tanait az országban.

Tíz millió márka az amerikai náci-propoganda terjesztésére. Newyork. Samuel Untermyer, ismert amerikai zsidó ügyvéd, zsidó kongresszus vezetője, a napokban szenzációs leleplezést tett közzé az amerikai sajtóban. Megbízható értesülések szerint ugyanis a német kormány 10.000.000 márkát szavazott meg (cca. 400 millió lei) az amerikai náci-propoganda terjesztésének céljaira. Az összeg legnagyobb részét az Egyesült Államokban utalják át.

Kanadában is szervezik a bojkottot. Montreal. A kanadai zsidó kongresszus, amely 64 zsidó szervezetet képvisel, elhatározta, hogy megszervezi egész Kanada területén a német árak bojkottját. Ezzel egyidőben a kongresszus határozatot hozott a Palesztinába vándorló német zsidók támogatásának érdekében.

Leírhatatlan nyomorban él a lengyel zsidóság. Varsó. A zsidó gazdasági szervezet igazgatósága a közelmúlt napokban egy memorandumot nyújtott át a munkaügyi miniszteriumnak, amelyben állami segítyt kér a rendkívül nagy nyomorban élő zsidótömegek számára. A memorandum pontosan ellenőrizhető számadatokkal igazolja, hogy a zsidó munkások 80%-a munkanélküli, de ugyanez a helyzet a zsidó kézművesek soraiban is. Mintegy 200.000 zsidó család él Lengyelországban hihetetlen nyomor közepén és több mint 100.000 zsidó család nem bírja biztosítani magának még a létminimumát sem. A zsidó intelligencia is rohamosan proletarizálódik el. Ennek dacára az állami nyilvános munkák során zsidókat nem foglalkoztatnak. A memorandum kéri a miniszteriumot, hogy az állami közmunkánál felekezetre való tekintet nélkül részesítsék a nyomorgó munkanélkülieket támogatásban.

Az „UFA“ mérlege. Berlin. Az Ufa filmvállalat a napokban tette közzé évi mérlegét, mely szerint folyó évben a tiszta nyereség mindössze 140.000 márka volt, amely az elmúlt év 2.019.000 márka nyereséghez viszonyítva óriási visszaesést jelent. A részvényesek ez évben nem kaptak osztalékot. A filmvállalat azzal indokolja a jelentős veszteségeket, hogy estek a termékek árai. Köztudomású azonban, hogy ehhez nagymértékben hozzájárult az egész világon folyó bojkottmozgalom is.

Trieszt zsidó polgármestere. Róma. — Mussolini kormányelnök Trieszt polgármesterévé Enrico Salemet nevezte ki. Salem családja Portugáliából származik, akik a zsidók kiűzése után Hollandiába menekültek. Salem dedalyja 1780-ban jött első ízben Triestbe és fia 1912-ik elnöke volt a zsidó hitközségnek.

Az olasz zsidóság is részt vesz a zsidó világkongresszuson. Genf. Az olasz hitközségek uniója, amely teljesen magában foglalja az olasz zsidóságot és államilag elismert hivatalos képviselője a zsidóságnak, közölte a zsidó világkongresszus végrehajtóbizottságával, hogy kész arra, hogy beküldje képviselőjét a vezetőségbe. Az olasz hitközségek uniója egyébként is képviseltette magát mindkét genfi konferencián. A kongresszus végrehajtóbizottsága már közölte is az unióval, hogy szívesen látja az olasz zsidóság képviselőjét a vezetőségbe. Az unió dr. Angelo Sacerdoti a Róma főrabbiját delegálta képviselőjében a zsidó világkongresszus végrehajtóbizottságába.

E menorák
Z gyertyatartók,
U serlegek,
S evészközök,
T templomi kegy-
szerek,
bármily művészi kivitelben leg-
olcsóbb árban.

Gyártása és eladása:

„Tacamul“
ezüstáru gyárban
CLUJ, Str. Gen. Neculcea (Kornis-u.) 6.

Fasizmus és Hitlerizmus. Az utóbbi napokban a Mussolinihez közelálló „Giornale d'Italia“ fellüthető módon vezércikkben mond éles kritikát a német nácizmus fölött. — „Mussolini állameszméje“ írja a lap — „egyáltalán nincs összefüggésbe biológiai fajelméletekkel. A fasiszta állam egyenlő és egyenjogú életet nyújt polgárainak és egységes célok és eszmék felé tart. A vérrokonságnak nincs ezekhez semmi köze. Tiszta fajok a gyakorlatban egyébként sem léteznek. Az első poroszok csak a 12-ik század végén keresztelkedtek ki és gót-szláv keveréket alkottak jelentékeny ázsiai befolyással. A büszke hosszukoponyájú germánok, akik a rövid koponyájú olaszokat alacsonyrendűeknek tartják, vegyék tudomásul, hogy a busmanok, hottentoták és kafferek is hosszukoponyájúak.“

A lengyel keresztényszocialista párt a fajelmélet ellen. Varsó. A lengyelországi keresztény-szocialista párt központi tanácsa, amely egyébként antiszemita politikát folytat, egyik legutóbbi ülése alkalmával újra foglalkozott a zsidókérdéssel, amelyen meglepő határozatokat hozott. Így utasította tagjait, hogy a méltóképpen zsidó befolyás ellen harcoljanak, másoldairól azonban mélyen elítélte a térhódító fajelmélet létezését, amely alacsonyabb rendűnek minősíti a zsidóságot. A határozat, a főbbek között a következőket tartalmazza: „A zsidókérdés számunkra, nem a vér kérdése. Az az álláspont, mintha a zsidók biológiai tulajdonságaiknál fogva alacsonyabb faj képviselőinek és emiatt nem képesek maradandó kulturális értékek teremtésére, — nem felel meg a valóságnak — és ellentétben áll a keresztényi etikával. A zsidókat az állam épen olyan polgárainak kell tekintenünk, mint a keresztényeket. Az állami, társadalmi és kulturális életben való részvételüknek egyenes arányban kell állania, az állam és társadalom érdekében kifejtett tevékenységükkel és áldozatkészüggükkel.“

Egy marienbadi orvos ellen antiszemita terror miatt vizsgálat indult. A marienbadi kórházban a legutóbbi időkig dr. Karl Kopetz mint aszisztens működött, aki egyben vezetője volt a most feloszlott NSDAP nemzetiszocialista szervezetének is. Hohendorfban egy ülés alkalmával a marienbadi zsidó kereskedők ellen izgatott, Dr. Kopetz ellen emiatt eljárás indult, de hosszú időn keresztül nem volt sehol sem található. Az utóbbi napokban végül maga jelentkezett az ügyészségen.

A munkácsi rabbi ismét az Aguda ellen beszélt. Munkácsban az Agudának összefüvetele volt. Ezzel kapcsolatban a munkácsi rabbi felállott a szöszékre és ismét éles kirohanást intézett az Aguda és a geri rabbi „rabbejei“ ellen. Főképpen a Besz Jakob „Mad“ ok leánynevelő iskolái ellen nyilatkozott, de nem kímélte közben a gerer rebet sem. Kíváncsian várják a zsidóság körében, hogy mit szólnak ehhez a prononszirozott agudaiak és a gerer rabbi?

Olvasóink b. figyelmét e helyen is felhívjuk, az országiszerte ismert Henrich Franck Söhne S. A. R. Bucurest-Braşov cég hirdetés sorozatára.

Dr. I. Niemirover főrabbi-szenátor a zsidó egységfront megteremtését szervezi. Bukarest. — A zsidó kultusz hivatalos szenátusi képviselője, dr. I. Niemirover főrabbi-szenátor mozgalmat kezdeményezett, hogy megteremtse a zsidó önvédelmi frontot az antiszemita veszéllyel szemben. Niemirover főrabbi az összes zsidó testületeket és szervezeteket közös konferenciára hívja össze, hogy együttes akaratfall szervezzék meg a zsidó egységfrontot a növekvő antiszemita mozgalom ellen.

Alkalmazzák már a fajtörvényt, mielőtt még életbelépett volna. A hamburgi rendőrigazgató a következő nyilatkozatot tette közzé: — Az S. A. átadott a rendőrségnek egy nemárja kereskedősegédet és egy 20 éves német keresztény leányt. Az S. A. megállapította, hogy a két fiatal között szerelmi viszony áll fenn. Mindkettőt a kereskedősegéd lakásán találták meg és a rendőrségre hozták őket, ahol beismerték szegyenüket. A kereskedősegédet őrizet alá helyezte a rendőrség és eltávolította Hamburgból. A rendőrség egyben nyomatékosan kijelenti, hogy a jövőben a legélesebben fog az ilyen faji gyalázatossággal szemben eljárni. — Jelentem, hogy a faj-keveredést tiltó törvény még meg sem jelent és máris alkalmazzák. Az internálótábor és börtön azonban nemcsak a nemárjákat várja, hanem a németeket is, akik szemérmellenül bemocskolják árja tisztaságukat.

Palesztinai hírek

Három perzsa zsidó családot, akik a közelmúlt napokban érkeztek turistavizitációval Jeruzsálemba, a hatóság nem engedett még kiszállani sem a kocsikból. Az emigrációs hivatal rendelete értelmében mindhárom családot kiutasították és kényszerítették őket a visszautazásra. Bár mindhárom családnak elegendő anyagi fedezet volt arra, hogy magánvagyonából kényelmesen élhessen Palesztinában. Az egyiknek közüli Jeruzsálemben háromemeletes bérháza van, amely gazdag megélhetést nyújt számára. Minden intervenció hiábavaló volt és a három perzsa családnak vissza kellett utaznia Perzsiába.

Szeptember elejétől október 22-ig 18.928 láda gyümölcsöt és 6809 láda citromot szállítottak ki az országból.

Tel-Awiwban nagy népgyűlés volt az elmúlt napokban, amelyen a Jewish Agency kiküldöttjei is felszóltak. A népgyűlés tiltakozását fejezte ki a kormány új rendelkezései miatt, amely a bevándorlások megszigorítása tekintetében bocsájtott ki. Ben Gurion élesen támadta a kormányt és kijelentette, hogy a palesztinai bevándorlás ma központi kérdése az egész világ zsidóságának, amelynek szintén politikai nyomást kell gyakorolni a zsidó bevándorlási kvóta emelése érdekében.

A Poálé-Mizrachi telavivi világközpontja előnyös feltételek mellett 3000 dunam földet kap a KKL-től. A földterület Gán Slomóban terül el s kitűnően használható ugyancsak a konyhakertészetre, mint mezőgazdaság céljaira. A Poálé-Mizrachi a földterületet felparcellazza és chalucokat fog rajta kolonizálni.

A palesztinai kormány pénzügyi mérlege augusztus havában 82 000 font bevételi többlettel zárult a kiadásokkal szemben. Az április-augusztus hónapokban, tehát a folyó év 5 hónapja alatt összesen 400.000 font bevételi többlete volt a Palesztina-kormánynak.

„Jönnek a Bné Hankin!“ — Igen gyakran előfordult Palesztinában, hogy az araboktól megvásárolt földterületekre beduinok telepednek le és nem hajlandók a zsidóknak átengedni az általuk megvett földeket. Ilyenkor rendszerint nagyobb összeget kénytelenek a földvásárlók fizetni a beduinoknak, hogy elvonuljanak. Egy ízben egy revizionista társaság vásárolt földeket és a betári ifjúsághoz tartozó chalucokat telepített le azokon. Oda is eljöttek a beduinok, de menyire meg voltunk lepeve, amikor a zsidó ifjak szembe fordultak velük és rövid harc után kénytelenek voltak véres fejjel elmenekülni. Ezeket a földeket egy Hankin nevű zsidó vásárolta a társaság számlájára. Azóta, ha a beduinok zsidó földeket fel közelednek, egyszerűen ezzel fogadják őket: „Távozzatok, vagy rátok küldjük a Bné Hankint“, Hankin fiait. És ez elég. Azóta a betarikat az országban egyszerűen „Bné Hankin“-nak nevezik.

Az olasz kormány a jeruzsálemi egyetemnek nagyobb összeget bocsátott rendelkezésére, amelyen a latin nyelvek és irodalmak tanszékét fogják felállítani, különös tekintettel az olasz nyelv és irodalom tanítására.

A palesztinai kormány által a folyó félre engedélyezett összesen 3500 certifikátum miatt az egész cionista sajtóban egyöntetű felzúdulás észlelhető. A palesztinai klacionista lapok épúgy, mint a revizionista lapok leplezetlen örvényeséggel fejezik ki felháborodásukat a kormány magatartása miatt. A Revizionista Unió elnöke, Jabotinsky és a Betár ifjúsági szervezet vezetősége legújabb felhívásukban szigorú bojkottra hívják fel a revizionista párthoz tartozó zsidó ifjúságot ezekkel a certifikátokkal szemben és szigorúan megtiltják azoknak igénybe vételét. A revizionista chalucok tehát a mai helyzet szerint nem fognak igényelni ezekből a bevándorlási engedélyekből, hanem más uton igyekeznek az országba jutni.

A jeruzsálemi Bné Brith páholy a napokban nyitotta meg második bevándorló otthonát a német-zsidó menekültek számára.

A genfi mandátumellenőrző-bizottság őszi ülészaka a napokban fejeződött be. A mandátumbizottság az egész ülészak alatt nem foglalkozott a palesztinai mandátum kérdésével. A bizottság előtt fekvő Agudasz Jisrael petíciója a palesztinai hitközségi törvény ügyében, valamint 2 arab petíció csak az 1934-es nyári ülészakon kerül napirendre.

A palesztinai kormány hivatalos lapja ismét közli az országból kiutasítottak névsorát, amelyek között 28 arab és 5 zsidó van.

A jeruzsálemi rendőrség az utóbbi napokban erős razzitát tartott, ugy a zsidóság, mint az arabok között és több mint 200 embert tartóztatott le kommunista üzemek gyanúja alatt. Tel-avivban, Jaffában és a környéken 80 letartóztatás történt. A többi elfogatás jeruzsálemi és haifai.

Az Arlosoroff elleni merénylet ügyében tovább folyik a vizsgálat. A legapróbb részletekig kiterjedő nyomozás semmi konkrét bizonyítékot nem eredményezett, sőt az eddigi vádpontok is fokozatosan omlanak össze.

A palesztinai zavargások alkalmával igen hatalmas benyomást tett az arab lakosságra, hogy az angol rendőrség fegyverei által megsebesült arabok a zsidó kórházakban a leg gondosabb ápolásban részesültek.

Egyesületi hírek

Chaluc-házasság a váradai Mizrachi chaluc-farmon. Érdekes házasság zajlott le vasárnap a váradai chaluctelepen. A chaluc otthonnak 2 fiatal árva tagja, a 17 éves Ritter Szidi és a 19 éves Sajovits Emil tartották a chaluc-telep jövőtől és rendezésében esküvőjüket, amelyet a 60 tagos számláló chaluc-telep egyidejűleg megnyitójának is felhasznált. A Zárda-uccai nagytemplom udvara rég óta nem látott oly nagy tömeget felvonulni esküvőre, mint az a fiatal emberpárról történt. A vacsora az oradeai Mizrachisták rendezésében történt a chaluc-telep hatalmas helyiségében, ahol ezen alkalomból igen sok vendég, főleg mizra chista elvarátok voltak jelen. Vacsora közben igen számos toaszt mellett nemzeti és vallásos énekek hangzottak el, ami az ünnepség szintjét emelte. A hainali órákban ért véget a kedves esküvő, melyet időnként a Hora tánc kedves ütemei tarkítottak. A fiatal házaspár rövidesen együttesen utazik ki a szentföldre, hogy gyökereit verjen azon a földön, amely őket egész életükre összekötölte.

A kosicei orth. hitközség előjáróságának mandátuma december végén jár le. A választásokra való előkészületek már megkezdődtek. Illetékes körök erős választási harccal számolnak.

A selesi orth. hitközségben Brosch M. József elnöke alatt megtartott képviselőtestületi ülésen elhatározták, hogy a már régóta megüresedésben lévő alrabb állást betöltik. A kérdés tanulmányozását és javaslat-tételt a rituális bizottságnak oszták ki. A képviselőtestületnek legkésőbb 4 héten belül kell a dajen ügyében határoznia. — A „Hitachuth Chárevim” egyesületében tisztújítás volt és a következő vezetésre választott: Elnök Rosenberg H., gondnokok Ziszovits M. A., Farkas L., ellenőr Berkovits M. A. választás igen izgalmas volt.

Vylok ujjaépítése, melyet ez év tavaszán az árvíz teljesen elpusztított, nagyon nehézkesen halad előre. A zsidó lakosság nagy nyomorban él. A hitközség segélyfelhívása eddig eredménytelen maradt.

Motzkin gyászünnepély Homonnán Nagyszerűen felszított teremben a Zionistische Domban tartották meg a somérek — élénk látogatótlanság mellett, az elhunyt nagy államférfiu emlékeztelére, gyászünnepélyt. Több figyelemreméltó beszéd után, amelyben a zsidók egységfrontját hangsúlyozták, szövegre emelkedett Lengyel Samu ny. iskolaigazgató, ki gyönyörű frappáns szavakban méltatta Motzkin érdemeit és követendő példaként állította minden zsidó elé. Szavait ezzel fejezte be, hogy Motzkin emléke és munkásságának szelleme mindég élni fog közöttünk. — Lengyel ny. iskolaigazgató, aki egyébként 40 éven keresztül nevelte a zsidó ifjúságot, korát meghazudtoló lelkesedéssel veszi ki részét minden zsidó megmozdulásban. Bárha sok volt tanítványa követné érdemes tanítójá példáját, akkor nem kellene félni Izrael jövőjét.

A humenné-i orth. hitközség vezetését az orth. központi iroda felosztatta és kiírta az új választásokat.

Zvolenbe, Frieder Ármán főrabbi vezetése mellett, aki háromhónapos működése alatt már több ízben tanujelét adta áldásos és sokoldalú tevékenységének, a közelmult napokban „Cherut” név alatt egy kulturgye-sületet alakult, melynek vezetését is átvette. Az egyesület célja a zsidó történelem, nyelv és irodalom tanulmányozása, valamint kulturális előadások rendezése. Az egyesület elnöke és vezetője Frieder főrabbi, tiszteletbeli elnökei Schlesinger Jenő és dr. Moritz Reisz, alelnöke dr. Grünmann Alfréd, pénztáros Gerson Irén, titkárok Ernst Debora és dr. Sos Aladár.

A spiska-nove-vesi clonista helyi szervezet az elmúlt héten tartotta reorganizáló nagygyűlését, amelyet Morgenbesser Emanuel referátuma vezetett be. A választások a következő eredménnyel jártak: Elnök Polák Ernő mérnök, elnökhelyettes dr. Popper Heda asszony, pénztárnok Hollender Lajos, jegyző Reich N. — A WIZO is megkezdte működését. Legutóbb Kraus Karoline asszony, a főrabbi özvegye tartott nívós tartalma előadást.

A munkácsi chachsarázók körében. Le nem írható az a szeretet és ragaszkodás, amellyel lapunk kiküldöttjét fogadta a munkácsi chachsarázó mizrachista ifjúság. Rubin tanár, aki a munkácsi Zeire Mizrachi kerületet nagy hozzájárulással vezeti, szombati ebédre hívta meg lapunk kiküldöttjét a chachsara telepre és elragadtatással láthatta a munkanapok lázas tevékenységének eredményeit, mely a chachsarázók lelkesedésének legjobb bizonyítéka. Minden vágyuk az, hogy minél több az erecbe kerüljenek és munkás tagjai legyenek ott az új zsidó társadalomnak. Mikor ott volt, akkor is ábrahám vendégszeretettel fogadtak 6 átutazó chalucot, akiket minden jóval elláttak. A szebbnél-szebb dallamu zsidó dalok mellett éltek a maguk boldog világát, örültek egymásnak és a remélhetőleg boldogabb jövőnek.

Nagyváradon tartja meg a Mizrachi és a Brith Hanoar Hamizrachi ötödik jubiláris konferenciáját. A Ceire Mizrachi végrehajtóbizottságának sikerült a Mizrachival megállapodást kötnie abban az irányban, hogy ötödik jubiláris konferenciáját közösen rendezze meg. A konferencián valószínűleg képviseltni fogja magát a Brith Olámith, valamint a Bukovina és Beszarábia Mizrachi vezetői, akik előre bejelentették csatlakozásukat az erdélyi Brith Hanoar Hamizrachához. November 26-iki kezdettel megnyílik a konferenciát előkészítő iroda, mely állandóan permanenciában lesz. A konferencia irodáját Kohn Jicchok és Berliner Emil vezetik. Címe: Mizrachi Konferencia Iroda Oradea P. M. Viteazul 11/a.

ELMULASZ-TOTTA
SORSJEGYET
VÁSÁROLNI?

HIBÁJÁT
TEGYE
JÓVÁ

MÉG MINDIG
VÁSÁROLHAT
OSZTÁLY-SORSJEGYET

LEGKÖZELEBBI
HUZÁS
1933
Dec. 7-8.

HUZÁS ELŐTT
VÁSÁROLJON
OSZTÁLY-SORSJEGYET!

HANYAG-SÁGÁVAL
NE LEGYEN
SAJÁT MAGÁNAK
ELLENSÉGE

NE
DOBJA EL
MAGÁTÓL
SZERENCSEJÉT

CSEKÉLY
ÖSSZEGGEL
SOK
MILLIÓT
NYERHET!

Vegye meg, vagy rendeljen postán **Állami Osztályosorsjegyet** a szerencsés

BANCA ILIESCU S. A. Cluj

Erdély és Bánát Állami Osztályosorsjáték hivatalos főelárusítójától
Fióktintézetek és Ügynökségek egész Erdély és Bánát területén!
Postai megrendelést azonnal elintézzük!

Képviselő: **Oradea, Kollmann Kálmán, Str. Avram Iancu 14**

— Kisenev valamennyi kereskedője üzletzárással demonstrált Hitler ellen. Kisenevben nov. 13-án az egész város részvétele mellett nagy népgyűlés és felvonulás volt amelynek célja demonstrálni a hitleri Németország antiszemizmussal szemben. A város kereskedői, nemzetiségre és vallásra való tekintet nélkül, a demonstráció napján déli 11—12 óra között, valamennyien zárva tartották üzleteiket.

— **Halálozás.** — Az elmúlt héten hunyt el secovcei zsidóság egyik tekintélyes vezető egyénisége, Fried Manó, akit a secovcei és a környéknek zsidósága osztatlan részvétele kísért el utolsó útjára. Az általános tiszteletnek örvendő Fried Manó ot szívbjaja ragadta el hirtelen családja köréből.

— **Januártól augusztusig 15.000 zsidó vándorolt be Palesztinába.** Jeruzsálemből jelentik: Hivatalos statisztika szerint 1933 év első nyolc hónapjában 14.905 zsidó vándorolt be Palesztinába a törvényes keretek és utak betartásával. Ha figyelembe vesszük a nagy turista bevándorlást és a természetes szaporodást, az év végén közel 60.000 lélekkel fog növekedni a Jisuv létszáma.

— **Németországi zsidó hitközségek és szervezetek rendőri felügyelet alatt.** Innsbruck. — Az elmúlt héten az összes németországi zsidó hitközségeket és szervezeteket a titkos állami rendőrség felügyelete alá helyezték, melyet e célból direkt zsidó szekcióval bővítettek ki. Az ügyosztály tisztviselői szorgalmasan látogatják a zsidó intézményeket, feldulják az irodákat, irattárakat, szigorú kihallgatásokat foganatosítanak és teljesen megbénítják ezen intézmények működését.

— **Rabbiknak kell a zsidó hitoktatást a középiskolákban ellátni.** A közoktatásiügyi minisztérium I. 79.328—933. szám alatt körlevelet küldött szét, amelyben kötelezte a középiskolákat, hogy mindenütt, ahol erre a célra szabad termék vannak, a zsidó hitoktatás az iskola épületében történjék. A valláskurzus díjait az iskolaszék szedi be, mely ebből fogja díjazni a hivatalos rabbit, mint hitoktatót. Kívánatos, írja a rendelet, hogy a kurzuson a rabbik adjanak elő, mert a középiskolai törvény előírja, hogy a hitoktató kurzusok előadói csak papok lehetnek. A rendeletet még Andrei miniszter és Teodorescu hivatali tőnök írták alá.

— **Középkorú fogász megismerkedne házasság céljából egy olyan 19—23 éves intelligens izr. leánnyal, aki 300.000 lei hozománnyal rendelkezik.** Cimeket „Dentist” jelige alatt a kiadóhivatal továbbítja.

— **Iunian az antiszemizmussal szemben.** A radikális parasztpárti Storojinej, beszarabiai városban nagygyűlést tartott, amelyen Iunian, a párt vezére is felszólalt. Felszólalásában élesen kikelte az antiszemita pártok ellen és többek között a következőket mondta: „Nagy hiba az, hogy minden bünt a zsidókra igyeksenek hárfítani, holott nekik is megvannak az ő nyomorgóik. És, ha vannak zsidó bankárok is, de a keresztény bankárok sem maradnak hátra, amidőn nagy kamatokkal kell a megnyomorított adókat kiuzsorozni.” Ezért hibáztatja mindazokat, akik az antiszemizmusból politikai tőkét igyeksenek kovácsolni. A teremben tartózkodó Teaciuc ziszta vezér többször megakarta zavarni Iunian-t beszédében, azonban a teremőrök kivezették.

RÖVID HIREK

KONSTANTINÁPOLY. A Havas ügynökség, valamint a lengyel sajtószolgálat jelentése szerint a zsidó telepítési társaság (ICA), valamint a török kormány között negyhorderejű tanácskozások folynak 100.000 zsidó léleknek török területre való elhelyezése ügyében. A terv sikeres keresztülvitelének esetén 500.000 zsidó lélek is számba jöhet.

SZÓFIA. A német nemzetiszocialisták befolyására Bulgáriában is erős tevékenységet kezdtek az antiszemitaik.

LONDON. Az angol Pen Klub Ernst Toller-t és Lion Feuchtwanger-t tiszteltbeli tagjává választotta, hogy tiltakozását fejezze ki a német politika és művészeti élet jelenlegi vezetői ellen, akik a két neves művészt megtagadták.

BERLIN. Karl Schmidt, akit a kormány a német polgárjog átdolgozásával bízott meg, az újságíróknak kijelentette, hogy törvénytervezetében a zsidókat másodrendű polgároknak minősíti, akiket kevesebb jog illet meg, mint az árja polgárokat. — Minden tilalom ellenére is, a német lapok megállapítják, hogy a külföldi németellenes bojkottok rendkívül károsak okoznak Németországnak. A Börsen Kurier a többek között a következőket írja: „Nem szabad elhallgatnunk, hogy a külföldi németellenes bojkott komoly méreteket kezd ölteni. A német árukat kizsírják mindenütt és angol, francia, olasz és más országokba áruval helyettesítik. Ez olyan árukkal is megtörténik, amiket, hogy úgy mondjuk Németország monopolizált magának, mint a kémiai, villamosági és fémáruk.” — A németországi nemzeti zsidók szövetsége vezetőinek, dr. Max Naumannnak összes gyermekeit kivándoraltak Palesztinába. Dr. Naumann éppen a napokban írt egy levelet Hitlernek, melyben biztosítja őt szövetsége tagjainak hűségéről és igéri, hogy mindég harcolni fognak a Német igazságért. — Több világhírű művészt hívtak meg Hitlerék, hogy koncerteket adjanak Németország több városában, azonban ezek legnagyobb része nem fogadta el a meghívást. Többek között Huberman Broniszláv a világhírű hegedűművész, Fritz Kreisler, Wladimir Horowitz stb. Jehudi Menuhin a csodáhegedűs, elfogadta a meghívást, azonban azt a feltételt szabta, hogy Bruno Walter vezényelje a zenekart, azonban tudnivaló, hogy Walter nem mehet vissza Németországba, mert zsidó. — Az Atlanti óceánon közlekedő német hajók forgalma az 1932 és 543.000 személyel szemben, ez évben 386.000-re csökkent le. A Das Neue Tageblatt közlése szerint, a HAPAG és a NORDDEUTSCHLAND hajózási vállalatok hajói üresen közlekednek. Például október elején indult el a new-yorki kikötőben a Stuttgart nevű hajó, összesen 20, (mond, ird, és olvasd husz) utassal. A legszebb bizonyítéka ez, a németellenes bojkott eredményének. — Hitler rohamosztagosai pár hónappal ezelőtt letartóztatták Kurt Hiller zsidó újságírót. A fogházból internáló táborba vitték, ahonnan szabadon bocsájtották. Augusztusban újból elvitték és oly súlyosan bántalmazták, hogy állapota életveszélyessé vált. A fogházban synylődő 20 zsidót, a nagyünnep alkalmával, az SS legények az udvarra cipelték és ott üllegetések közben kellett nekik az imádságukat elvégezni.

STOCKHOLM. A svéd szociáldemokrata-párt titkára felhívást intézett az összes svéd kereskedőkhöz, hogy ne vásároljanak német árut addig, míg még nem szűnnek ott a zsidóüldözések.

VARSÓ. A lengyel kormány a Palesztinából érkező gyümölcsök vámját 17 százalékban állapította meg — A varsói bíróság egy antiszemita diákol, ki több zsidó tüle kirekatát zuzta össze, 8 havi börtönnel sújtott. — A rabbiszövetség kiadott egy tiltakozást a kormány ama rendelkezése ellen, amely Lengyelországban a polgári házasságot akarja bevezetni. Ugyancsak követeli a lengyel rabbiszövetség, hogy a nemrituálisan vágott húsok köserként (rituálisan vágott) való forgalombahozása, mint büntény, a törvény szigorja által szűljessék. — Zsidóellenes kilengések miatt a varsói technikai főiskolán, a kereskedelmi főiskolán és a mezőgazdasági főiskolán az előadások szünetelnek.

MANNHEIM. A piactéren máglyára tették Max Chagall híres zsidó festőművész több festményét, mire Dizengoff tel-avivi polgármester levelet intézett Chagallhoz, melyben azt írja, hogy a tel-avivi múzeum külön Chagall szobát állít fel, melyben az ő munkái meglesznek védve a hulligánoktól, egészen addig, míg Izráel népe és Tel-Aviv városa létezni fog. Vagyis, mind örökké!

LUBLIN. A lublini rabbi elhunytá annyira megáztta hátramaradt özvegyét, hogy a napokban szanatóriumi kezelés végett Varsóba kellett szállítani. Állapota igen komoly.

BÉCS. Egy osztrák zsidó 200 fontot adományozott a Klar-Ussiskin kolóniának, amely M. M. Ussiskin 70 éves jubileuma alkalmával létesítendő kolónia felépítésére fordítottassék. — Kisenevi jelentések szerint a beszarábiai zsidóság erre a célra szintén egy speciális alapot létesített, hogy 200 dunamot vásároljon az Ussiskin kolóniából.

SZALONIKI. Az a hír, hogy 50.000 német menekült zsidót akarnek elhelyezni Cyprusz szigetén, elégedettséget váltott ki a görög nyilvánosság előtt. A görög közvélemény ugyanis évek óta követeli Cyprusz szigetnek Görögországhoz való csatlóását, mivel a szigeten a lakosság többsége görög.

Felhívás

az összes zsidó szervezetekhez, tagjaihoz és minden cionista elbarátunkhoz!!!

A zsidó sajtó még sohasem töltött be olyan történelmi feladatot, mint a zsidó történelem mai válságos időszakában, midőn az egész világon újult erővel lángol fel a Hitler által elindított antiszemita-fergeteg. Midőn a zsidóság nagy tömegei újra vándorbotot ragadnak kezükbe és újra otthont keresnek maguknak... A hátunk mögött nincs senki, nem támaszkodhatunk csak saját magunkra és önmagunknak kell megoldani problémáinkat.

A zsidó sajtó egyedül áll ezekben a sorsdöntő időkben mellettünk és egyedül a sajtó erejével tudunk megküzdeni, szembe szállani és visszaverni ellenségeink támadásait. De a zsidó sajtó vezet bennünket azon az uton is, amely ös-uj hazánk: Palesztina felé irányít bennünket.

Ez a zsidó sajtó fordul most hozzátok, hogy nyujtsátok felé támogató karjaitokat és erősítsétek munkájában, harcaiban, terjeszkedésében, mert, ha őt erősítitek, magatok erősödtök azzal!

Szerezetek előfizetőket a „NÉPÜNK” számára!

Nemes cionista versenyre hívunk fel benneteket a „NÉPÜNK” terjesztése érdekében! Mindenki, aki 10 új előfizetőt szerez lapunknak, egy évig INGYEN kapja a „NÉPÜNK”-et.

Minden szervezet, amely tagjaival bekapcsolódik a „NÉPÜNK” versenyébe, ingyen kapja meg lapunk példányszámait. Ezenkívül a szervezeti tagok között is éves és fél éves díjakat osztunk ki, aszerint, hogy ki gyűjtött több előfizetőt.

Minden szervezet számára, amely bekapcsolódik versenyünkbe, INGYEN közöljük le szervezeti és egyesületi híreiket.

Alakítsatok minden helységben „NÉPÜNK”-bizottságokat!!!

Támogassátok lapunkat, szereztek előfizetőket és olvasókat! Irjatok szervezeteitek életéről és problémáiról, hogy ezeknek hangot adjunk hasábjainkon!

Terjesszék és erősítsék a zsidó sajtót, hogy maradéknélkül betölthesse történelmi hivatását.

Zsidó testvéri szeretettel:

A „NÉPÜNK” Szerkesztősége.

— A román hitleristák Bukovinában irredentizmust üznek. Az Universul nov. 2-ik száma egy levelet közöl a csernovici tudósítójától, mely így szól: „A nemzeti-szociálista mozgalom mind nagyobb és nagyobb méreteket kezd nálunk ölteni. De nemcsak a németek között, hanem a románok és főleg a ruthének között. A hitlerista ügynökök elárasztják a ruthén falvakat és a parasztiakat azzal szerzik meg maguk számára, hogy azt ígérk, ha Hitler uralomra kerül itt is, akkor a Szovjet és Lengyelország, valamint Románia ruthénlakta részeit egybeolvasztják és egy önálló ruthén államot fognak létrehozni. Ez már kész irredentizmus és a hatóságoknak nagyobb figyelemmel kellene kísérni ezt a megmozdulást, hogy idejekorán közbelépessen.”

— Hitlerizmus a szász iskolákban. A múlt számunkban megírtuk, hogy a szász iskolákban bevezették hivatalos tantárgyként a hitlerizmust. A kultuszminiszter Pteancu iskolai vezérinspektori bizta meg az ügy bevizsgálásával, aki most készítette el jelentését, melyből kilünik, hogy nemcsak a brassói „Honterus” liceumban, hanem az összes brassói iskolákban hasonló a helyzet. Cserkész összejövetel ürügye alatt felhívják a tanulókat délutánra is az iskolába és ott a hitlerizmust tanítják. Pteancu kérte az iskolák igazgatóit, hogy ne politizáljanak az iskolában és hogy oszlassák fel az összes cserkészegyesületeket, nehogy továbbra is előfordulhasson hasonló eset.

ZSIDÓ HUMOR ÉS TÖRTÉNETEK NAGYJAINKRÓL

Egy zsidónak nem elég, hogy igaza van...

Szender, a kis falusi kereskedő, a sáros országban baktat egylovas szekérével, tengerlyig ér a sár, a rossz gebe alig bírja huzni a megrakott szekeret.

Egyszerre csak négylovas hintóval szembejön a földesur és már messziről int a kis zsidónak, hogy térjen ki. Szender nebuch nem tud kiléni, leállítja a lovát és áll, míg a földesur odaér.

— Miért nem tértél ki, zsidó? — ordít rá a földesur dühösen.

— A nagyságos urnak kellett volna kiléni, — mondja Szender — mert a nagyságos ur üres kocsival és négy lóval jár.

A földesur erre dühében aleposan elverte a zsidót és vérbefagyva hagyta ott az országúton.

A kis Szender, mikor hazaérkezett, elment a rabbihoz panaszra. Elmondta, mint történt, hogy történt a dolog és megkérdezte:

— Hát mondd rabbi, nem volt nekem igazam?

A rabbi megsimogatta szakállát és így szólt: — Nézd, Szender, mondok én neked valamit. Nem elég az, hogy egy zsidónak igaza van, egy zsidónak okosnak kell lenni.

Mikor születünk?

Aki vasárnap született: az egész ember lesz. Vagy egészen jó, vagy teljesen rossz. Mert ezen a napon született a világosság és született a sötétség.

Aki hétfőn született, haragos természetű lesz. Mert ezen a napon repesztette szét az Ur a tengereket: és ő is különálló és elkülönülő természet lesz.

Aki kedden született, gazdag lesz és buja, — mint a fű, melyet harmadik napon teremtett az Ur.

Aki szerdán született, bölcs és ragyogó lesz, mint a Nap és Hold, melyeket ekkor aggatott az Egre a Mindenható.

Aki csütörtökön született, jólékony lesz: mert az ötödik nap a jóság napja. A szelid halakat és a madarakat az ötödik napon teremtette az Isten és az ő jósága szerzi meg nekik a mindennapi eleséget.

Aki pénteken született, vallásos lesz és Istenfélő, mert az a hatodik nap, mely már bevezeti a szombatot.

De aki szombaton született, az szent és nagy ember lesz, mint ahogy a hetedik nap szent és nagy nap. De az szombaton is fog meghalni, mert mikor született, mialta megszületett a saboszl...

Igy volt ez megírva Józua ben Lévi csodálatos könyvébe:

Különös rokonság

Kohn elvett egy özvegyasszonyt, akinek volt egy tizenhét éves lánya. Kohn apja, aki korához képest stramm ember volt, gyakran meglátogatta fia családját, beleszerelt a fia mostohalányába és elvette feleségül.

Ezáltal Kohnnak a tulajdon édesapja a veje lett és mostohalánya pedig az anyja.

Kohn feleségének nemsokára fia született, aki Kohn apjának sógora lett és egyúttal Kohn nagybátyja is, mivel hogy mostohaanyjának öccse volt.

Kohn mostohaanyjának, aki egyúttal mostohalánya is, szintén született egy fia, aki Kohn testvére lett és egyben az unokája is. Felesége pedig a sógornője lett, minihogy az apja felesége az ő lánya volt. Kohn pedig a feleségének a férje és az ő unokája.

Minthogy pedig Kohn sógornőjének férje és sógornőjének sógora egy személy, így hát Kohn most a saját sógora.

Melyik szegény ember az igazi halott?

Miért mondják, hogy: *Oni chosev kmesz*. Magyarul: a szegény ember olyan, mint a halott ember. Miért nem áll egyszerűen: *oni kmesz*?

Egyszerű a magyarázat. A „chosev” szó azt jelképezi, hogy az igazi halotthoz csakis az a szegény ember hasonló, aki chosev is hozzá.